

Öğrenme Davranışı

- Canlı hayvanın herhangi gözlenebilen faaliyetini açıklar
- İki tip davranış vardır
  - Doğuştan (kalıtsal) olan davranış
  - Öğrenilen davranış

Doğuştan olan davranışlar

- Daha öncesinde bir tecrübe olmadan gerçekleştirilebilirler
- İlk defada olsa neredeyse tam olarak yapılırlar
  - Hayvan davranışı öğrenme fırsatından yoksun olduğunda dahi gösterebilir
  - Örneğin: Kırmızı sincap fındık gömme faaliyeti
- Doğumdan hemen sonra dahi oluşabilir
  - Örneğin: guguk kuşu yavrularının yumurta atma davranışı

Öğrenilen davranışlar

- Davranışlar tecrübe ile değişir
  - Bu süreç **öğrenme** olarak isimlendirilir.
- Öğrenmenin bir tipi **alışkanlık** olarak isimlendirilir
  - Tekrarlı uyarılara karşı tepkinin azalması
  - Uygun olmayan uyarılara karşı dikkati ve enerji kaybını engeller
  - Örneğin: deniz şakayıklarının tekrarlı fiziksel uyarısı

Öğrenilen davranışlar

- Öğrenmenin çok karmaşık bir tipi **Deneme ve yanılma** öğrenmesi olarak adlandırılır
- Yeni ve uygun uyarılara karşı tepkiler tecrübe ile kazanılır
  - Ödül ve ceza tabanlı doğal oluşan uyarılara olan tepkiler
  - Oyun ve arayışçı davranışta sıklıkla olur
- Deneme ve yanılma yolu ile öğrenmeye örnek
  - Karakurbağasının sokan böceği yakalaması

**Tecrübesiz karakurbağasına
arı veriliyor.**

**Arıyı yemeye çalışırken,
karakurbağası dilinden acı ile sokulur**

**Arıya benzeyen zararsız soyguncu bir
sinek sunulduğunda karakurbağası korku
ile eğilir ve geri çekilir.**

Karakurbağasına yusufçuk sunulduğunda.

**Karakurbağası hemen yusufçuk'u yer,
bu olay öğrenilen isteksizliğin sadece
arı ve arıya benzeyen böceklere karşı
olduğunu göstermektedir.**

Öğrenilen davranışlar

- **Edimsel Şartlandırma** hayvanların ödül alarak ya da cezadan kaçınarak davranışları öğrenmesini sağlar
  - Hayvanları eğitmek için kullanılır
  - Skinner kutusu deneylerinde
  - Kendi ihtiyaçları doğrultusunda türlerin öğrenme davranışlarında

Öğrenilen davranışlar

- **Anlayarak (kavrayarak) öğrenme**
deneme ve yanılma olmaksızın problem çözme
  - Herhangi bir tecrübe olmaksızın çabucak problem çözme
  - Çözüme ulaşmak için zihinsel kavram yönetimini işin içerisine sokabilir
  - Örneğin, Şempanzenin tavandan asılan muza ulaşmak için kutuları üst üste koyması

İki öğrenme şekli arasında çok keskin bir farklılık yoktur

- Görünüşte doğuştan olan davranış tecrübe ile değiştirilebilir
  - Örneğin: Ringa martısının yavruları kendi ebeveynlerini büyüdükçe tanımaktadır

Ringa martısının yavrusu annesinin gagasındaki kırmızı noktayı gagalayarak annenin besin kusmasını sağlar.

İki öğrenme şekli arasında çok keskin bir farklılık yoktur

- Görünüşte doğuştan olan davranış alışkanlık ile değiştirilebilir
  - Örneğin: Genç kuşlar yaşlandıkça avcı kuşların siluetlerini ayırt etmeyi öğrenir.

Konrad Lorenz ve öğrencisi Niko Tinbergen havada uçan bir nesne kullanarak yavruların tepkilerini araştırmışlardır. Yavruların davranışı kullanılan nesnenin ne tarafa doğru hareket ettiğine bağlıdır. Kuş modeli sağa doğru hareket edince avcı şahine, sola hareket ettiğinde ise zararsız bir kaza benzemektedir.

İki öğrenme şekli arasında çok keskin bir farklılık yoktur

- Öğrenme doğuştan olan sınırlamalarla yönetilebilir
- Örnekler
  - Kızıl gerdanlar sadece ergin kızıl gerdanların şarkılarını öğrenir
  - Kuşlar en hassas büyüme dönemlerinde “ebeveynlerden” etkilenirler

Konrad Lorenz ve Etkilenme

Konrad Lorenz, Davranış biliminin babası olarak bilinir. Bu resimde görülen kaz yavruları doğar doğmaz kendisinden etkilenmiş ve aynı annelerini takip eder gibi Konrad Lorenz'i de takip etmektedirler.

İki öğrenme şekli arasında çok keskin bir farklılık yoktur

- Tüm davranışlar genler ile çevre arasındaki etkileşimden doğarlar
  - Bu bağlantının doğası çok iyi anlaşılmamıştır
  - Örneğin: Kuş Göçü, karabaşlı ötleğen melezleme deneylerinde gösterilmesi gibi

